ئاستەنگەکانی شانۆی کوردی لە کەرکووکدا

«دوای پرۆسەی ئازادی بە نموونە»

ئەگەر سەرلەبەری مێژووی شانۆی کوردی لە کەرکووکدا ئەو چەند لاپەڕەیە بێت کە برای نووسەر «سمکۆ بەهرۆز – ئەژی» لە بەشی پێنجەمی کتێبی «مێژووی گۆڕانە ڕۆشنبیرییەکانی ناوچەی کەرکووک» دا باسی لێوە کردووە و هەر لە سەرەتاشەوە جەخت دەکاتەوە کە : «مێژووی شانۆ لە شاری کەرکووک تاکو ئەمڕۆ بە تەواوی ڕوون نەبۆتەوە و نازانرێت یەکەمین شانۆگەری لە چ ڕۆژ و ساڵێکدا پێشکەش کراوە...» لێرەوە دەکرێت بڵێین بەشی زۆری ئەو شانۆییانەش کە لە ساڵەکانی حەفتاکاندا نمایش کراون، دەرهاوێشتەی بارە سیاسییەکە بوون، وەک دەرهاوێشتەیەک بۆ وەڵامدانەوەی هەستی نەتەوایەتی و بەرگری، بۆیە دەبینین تەواوی ئەو دەقانەی لەو مێژووە زیاتر لە هەشتا ساڵییەدا نمایش کراون، کەمێکیان نەبێت، دەقی خۆماڵی بوون لە شێوەی درامای «تەمسیلی»دا نووسراون و نمایش کراون، نەک دەقگەلێک بن بنیادنراو لەسەر تەکنیکی هونەری و بە پێی ژانرەکانی شانۆ و قوتابخانەکانی دەرهێنان نمایش کرابن و دەرهێنرابن. قسەکەم لەسەر ئەوە نییە کە باس لەو مێژووە بکەم، بە قەدەر ئەوەی دەخوازم، بەهۆی گۆڕانی تەواوی هەلومەرجە سیاسییەکەوە، کە سمکۆ بەهرۆز بە هۆکاری سەرەکیی دەزانێت بۆ گەشە نەسەندنی شانۆی کوردی بەتایبەتی لە ڕۆژی یەکەمی دەستبەکاربوونی حکومەتی بەعسەوە باس لەو ئاستەنگانە بکەم بەتایبەتی کە دوای ئازادبوونی کەرکوک بوونەتە هۆکاری مانەوەی ڕەوتی شانۆی کوردی

عەبدوڵڵا مەحموود زەنگنە
(کەرکووک)

وەک خۆی و چەقبەستنی بە شێوەیەکی دیار و بەرچاو، بەجۆرێک کە دەتوانین بڵێین ئەو مێژووەی باس کراوە، ساڵانێکی زێڕینی بەخۆوە بینیوە و ئێستا هیچ جووڵەیەک بەدی ناکەین بە هەنگاوە بەراییەکانی دەستپێکی دابنێین بۆ دامەزراندنی شانۆیەکی هونەری، بەدەر لەو مۆرکەی لە کەرکووکدا لە خۆی گرتووە، واتە شانۆیەک لەسەر فۆرمی درامای تەمسیلی کە ساڵانێکی دوور و درێژ لەسەر شانۆی قوتابخانەکاندا و لە بۆنەکاندا پێشکەش دەکرێن لە ئێستادا گرنگترین کێشەکانی دروست نەبوون، یان گەشە نەسەندنی دوای هەبوونی چەند ئەزموونێک بگەڕێنینەوە بۆ چەند خاڵێک و قسەیان لەسەر بکەین.

یەکەم: ئەگەر لە ساڵی ١٩٦٣ شانۆییەکانی «تاجر البندقیە»ی شکسپیر و لە ساڵی ١٩٦٥ «پردی ئارتا» و چەندین شانۆیی دیکەی جیهانی و شانۆنووسانی عەرەب نمایش کرابن، بەڵام دواتر لە حەفتاکان و هەشتاکاندا بەرەو کزی چووبێت، ئەمە ئەوەمان بۆ دەردەخات لایەنە سیاسییەکە یەکێک بووە لە کێشە سەرەکییەکان، بەڵام ئایا لە دوای ئازاد بوونی کەرکووک دەکرێت بە هەمان شێوە باری سیاسی بکەینە یەک لە کێشە سەرەکییەکان؟ بێ گومان وەڵامەکە دوو ئاراستەی هەیە، دەکرێت بڵێین ناسەقامگیری باری سیاسی کە دەرهاوێشتەی ئابووری و کۆمەڵایەتی و دواجار سایکۆلۆژی لێکەوتۆتەوە، کاریگەری هەیە لەسەر کۆی ئەو ڕەگەزە هونەری و تەکنیکییانەی شانۆیان لەسەر دادەمەزرێت، کە بەداخەوە لەم هەلومەرجانەدا هێندەی بنەماکانی بەهێزکردنی لایەنە سیاسییەکە و دواتر لایەنی سەربازی و بەرگریکار لەو سیاسەتە پتەو دەکرێت و دەکرێنە کاری لەپێشینە، هێندە شانۆ و تەنانەت ئەدەب و ڕۆشنبیریش بەگشتی ناچنە ئەو بازنەیەوە... لێرەوە دەکرێت بڵێین باری سیاسی لە ئێستاشدا وەک ساڵانی پێشوو، نەک بە ئاراستەی ترس و قەدەغە کردنی نمایشی شانۆییە سیاسییەکان بە تایبەتی، هەر کاریگەری ماوە، بەتایبەتی کە لەلایەکی ترەوە بەهۆی دەستێوەردانە حیزبییەکانەوە شانۆش لەگەڵ تیپە شانۆییەکاندا کران بە دوو کەرتەوە... ئەم دوو کەرتییە لە جەستەی شانۆدا وای کردووە زەمینەیەک نەڕەخسێت بۆ دووبارە بووژاندنەوەی ئەم هونەرە لەسەر بنەمایەکی زانستی و ئەکادیمی.

لەلایەکی ترەوە هەر لایەنە سیاسییەکەیە وای کردووە دەرهاوێشتەکانی بگاتە سەر لایەنی ئابووری، بەتایبەتی ئەمەش بۆتە هۆی ئەوەی دابینکردنی ژیان ببێتە خەمی سەرەکی خەڵکی بەگشتی، لەم نێوەندەشدا هەم هونەرمەندی شانۆکار، ئەکتەر و تەکنیکییەکانیش، نەپەرژێنە سەر شانۆ، هەروەها جەماوەری شانۆش کە بنەمایەکی سەرەکی گەشەسەندنی شانۆیە، کەم ببنەوە.

دووەم: هۆکارێکی تری گەشە نەسەندنی شانۆی کوردی لە دوای ئازاد بوونەوە، کۆچ کردنی هونەرمەندانی خاوەن ئەزموون و ئەکادیمییە کە ئەوان دەبوو ببنە بنەمای دامەزراندنی شانۆی کوردی، کە بە داخەوە ئەو هونەرمەندانە تەنانەت دوای بەدەست هێنانی بڕوانامەی ئەکادیمی و ئەزموونی نوێ لە شانۆی جیهانیشدا نەگەڕانەوە، یان بواری ئەوەیان بۆ نەڕەخسا و نەڕەخسێنرا بگەڕێنەوە کەرکووک و ئەزموونەکانیان بگەیێننە نەوەی نوێ، ئەو ناوانە دیارن و تا ئەم ساتەش کاریگەرییان هەیە بەسەر شانۆی کوردییەوە بەگشتی، بەم هۆیەوە و زیاتریش بەو هۆیەی کە لە ماوەی زیاتر لە سەدەیەکدا شانۆدۆستان و شانۆکارانی کەرکووک پەیمانگەیەک، ئەکادیمیایەک، کۆلێژێکی هونەرە جوانەکانی تێدانەبووە کە نەوەی نوێی تێدا لەسەر بنەمایەکی زانستی پێ بگات، ئەزموونی شانۆیی لەم شارەدا بە فۆرمی «ئارەزوومەندی» مایەوە و ئەو تیپانەش کە دامەزران، وێڕای ئەوەی تیپی تایبەتی حیزبەکانن ڕاستەوخۆ بێت، یان ناڕاستەوخۆ، نەتوانرا بە دەقی هونەری و دەقی جیهانی بەتایبەتی ئەزموونیان بەهێز بکرێت. ئەمە وێڕای ئەوەی نەقوتابخانەیەکی شانۆیی لە قوتابخانە جیهانییەکان ئەزموونیان لەسەر کرا و نەڕەخنەی شانۆییش مێژوویەکی زانستی تۆمار کردووە و هەیە، تاکو بەم کۆمەڵە ڕەگەزە دەروازەیەک لەسەر گەشەدان بە شانۆ لە تەواوی کوردستاندا مێژوویەکی دێرینی نییە و کوردان ئەوکات تەنیا دەیانتوانی پەیمانگە تەواو بکەن و چەندان کەسی لێهاتوو بەهۆی بە بەعسی نەبوونیان نەیانتوانی بچنە ئامۆژگا و ئەکادیمیای هونەرە جوانەکان، بەڵام لە هەولێر و سلێمانی ئەم هونەرە وێڕای هەموو کێشە سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتییەکان، بە جۆرێک لە جۆرەکان درێژەی هەبوو، کە لە هەردوو شارەکەدا هونەرمەندانی کەرکووک ڕۆڵیان لەو بەزیندوو ڕاگرتنەدا

هەبووە، بەڵام هەلومەرجە سیاسی و ئابوورییەکە بەتایبەتی و دواتر جەنگە یەک لە دوای یەکەکان و ئابڵووقە خستنە سەر کەرکووک لە هەموو ڕوویەکەوە، وای کرد کەمترین کەسی ئەکادیمی لەم شارەدا بۆ شانۆ بێتە بەرهەم، تیپە شانۆییەکانیش بەرەو پووکانەوە بچن، دوای ئەوەی لە ساڵانێکدا توانییان چەندین بەرهەم پێشکەش بکەن کە بۆ کاتی خۆیان بە پێی هەلومەرجەکە و تواناکانی بەردەست داهێنان بوون، بەڵام دامەزراندنی پەیمانگەی هونەرە جوانەکان لە کەرکووک و دواتر کرانەوەی دەروازە بۆ تەواوکردنی خوێندنی باڵاتر لە شانۆدا هیوایەکە بەوەی ئەم گرفتە چارەسەر بکات، ئەگەر هۆکار و کێشەکانی تریش چارەسەر بکرێن.

سێیەم: سەرهەڵدانی T.V و سینەما و دواتریش کەناڵە ئاسمانییەکان و ئەنتەرنێت نەک هەر لە کەرکووک، بەڵکو لە جیهاندا بوونە هۆی کەم بوونەوەی جەماوەری شانۆ، ئەم حاڵەتە لەسەر کوردستان کاریگەری زیاتری هەبوو، چونکە شانۆی کوردی بەردەوام کەمترین جەماوەری هەبووە... ئەگەر پێشتر باری سیاسی و ئابووری هۆکار بووبن بۆ لاوازی شانۆی کوردی، ئەوە لە کەرکووکدا بە گشتی دوای گۆڕانکارییە سیاسییەکان و تەکنۆلۆژییەکان لەم چوار ساڵی ڕابردووەدا لە کەرکووک ڕاستەوخۆ کاریگەرییان لەسەر مانەوەی شانۆ لە فۆرمەکەی خۆیدا هەبووە، بە تایبەتی کە خەڵکی کەرکووک پێشتر سەتەلایتیان لێ قەدەغە کرابوو، بۆیە ئەم ئامێرە بە شێوەیەکی کاریگەر چووەماڵەکانەوە و بووە یەک لەو هۆکارانەی کە خەڵکی نەبنە جەماوەری شانۆ، بەنەبوونی جەماوەریش، شانۆ یەک لە ڕەگەزە سەرەکییەکانی لە دەست دەدات، بە تایبەتی کە خودی شانۆکاران پێویستیان بەوە هەیە خەڵکی هاوکار و بەشداری نواندنەکانیان بن.

چوارەم: نەبوون، یان کەمی هاوکاری مادی و مەعنەوی بۆ شانۆ لە کەرکووکدا یەکێکە لە گرفتە سەرەکییەکان، تەنانەت بۆ ئەو تیپ و شانۆکارانەش کە سەر بە حیزبەکانن و بۆ بۆنەکانیش وەک پێویست هاوکاری ناکرێن، هاوکاری وەک ئەوەی تیپەکان پۆشتە بکرێن، بواریان بۆ بڕەخسێنرێت بە کەرەستەی پێویستەوە کاربکەن، شانۆیان بۆ ڕێک بخرێت، دەزگاکانی ڕاگەیاندن تیشک بخەنە سەر کار و چالاکییەکانیان، ئاستەنگەکانیان بۆ لابرێت، ژیانیان دابین بکرێت، پەلە بکرێت بۆ پێگەیاندنی کەسانی ئەکادیمی، لە پرۆسەی خوێندندا لە قۆناغە جیاجیاکاندا بایەخ بەم هونەرە بدرێت، تیپێکی میللی و هونەری دابمەزرێنرێت و ئەم جەستە دووکەرت کراوە یەکپارچە بکرێتەوە، حیزب و حکومەت وەک سیاسەت و ئابووری بایەخ بە شانۆش بدەن و کێشەکان کە لایەنی ئەوان دەگرێتەوە، چارەسەر بکرێن.

پێنجەم: یەک لە کێشە گرنگەکان لەوەدایە کە دەرچووی پەیمانگا، یان ئەکادیمیا دوای دەرچوونی ئیدی بە ئاڵۆزییەکانی ژیانی سیاسی، یان ئیدارییەوە تێوە دەگلێ و جارێکی تر بواری ئەوەی بۆ نارەخسێت زانست و تیۆرە هونەرییەکان لە بواری کرداریدا بەرجەستە بکات، جارێکی تر ناتوانێت لە دەرەوەی ئەم وڵاتە بە ئەزموونە جیهانییەکان بگات و کەسێتی هونەری خۆی پێ بەهێز بکات، بەڵکو بەهۆی بێ بایەخی ئەم هونەرە لەلای حکومەت و دەسەڵاتەوە، ئەم ئەکادیمیانە بە فەرمان و ئەرکی لاوەکی هونەرەکەیان بە مەرگ دەگەیەنرێت.

بەو هۆیەی زەمینەیەک نەڕەخساوە زۆربەی ئەکادیمییەکان یەک بخات و کار بۆ هونەرەکەیان بکەن، بەڵکو بە مامۆستاکردنیان، یان بە فەرمانبەرکردنیان تێکەڵ بوونیان بە دەزگاکانی ڕاگەیاندن تەواو بواری بەخشین و خزمەتی شانۆیان لێ بەرتەسک دەکاتەوە، ئەمە جگە لەوەی تا ئەم ساتەش شانۆییەکان لەسەر هۆڵی قوتابخانەکان نمایش دەکرێن کە خۆی بۆ ئاهەنگی قوتابخانەکان کراوە نەک بۆ شانۆ کە تەکنیکی هونەری خۆی هەیە. کەواتە دەتوانین بڵێین شانۆی کوردی لە کەرکووک هەوڵێکی دیکەی دڵسۆزانە و زانستییانەی دەوێت بۆ دووبارە بنیادنانەوەی، هەوڵێکی هاوبەش لەنێوان شانۆکاران و بەرپرسان و جەماوەرەکەی.

ئەوانەی باس کران گرنگترینی ئەو هۆکارە سەرەکییانە بوون کە ڕاستەوخۆ کاریگەرییان هەبووە و هەیە بۆ سەر لاوازبوونی شانۆی کوردی لە کەرکووک کە بەڕاستی هەر یەک لەو هۆکارانە دەرهاوێشتەی خۆیان هەیە و دەرهاوێشتەکانیش دەرەنجامی هۆکارەکان زیاتر دەچەسپێنن کە لاوازبوونی شانۆیە لەم شارەدا.

دەکرێت لە ڕوانگەی واقیعەوە ئاماژە بەچەند ڕێگە چارەیەک بدەین کە ڕەنگە لە هەندێ باردا گران بن، بەڵام

خۆ لەوە گرانتر نین کە کورد تەنانەت لە گەرمەی شۆڕشیشدا لایەنی ئەدەب و هونەری فەرامۆش نەکردووە و لە سایەی ترس و ئەگەری هێرشی فڕۆکەشدا شانۆی بۆ کوێرە دێیەک نمایش کراوە.

(١) یەکەم: ڕاستە باری ئاسایشی کەرکووک ناهەموارە و هەلومەرجی سیاسی شارەکە و ئایندە و چارەنووسی بۆتە گرێ کوێرەیەک کە کاریگەری تەنانەت لەسەر باری دەروونیش داناوە، بەڵام ئایا دەکرێت ئەم حاڵەتە وامان لێ بکات هونەرێکی گرنگ و پێویست بەرەو مەرگ بەرین؟ کەواتە یەکەمین چارەسەر ئەوەیە کە تەواوی هونەرمەندانی شانۆکار لە تیپێکی نیشتیماندا یەک بگرن، بۆ ئەوەی هەموو توانایی دارایی و هونەرییەکان یەک بخرێت و بتوانین لە پلەی یەکەمدا بەسەر هەندێک لەو گرفتانەدا سەرکەوین کە ئەسڵەن پەرتەوازەییەکە بۆ خۆی، هۆکارێکی هاوکار و هاندەرە بۆ مانەوەی گرفتەکان بەبێ چارەسەر. دامەزراندنی تیپێکی شانۆیی نیشتیمانی لەگەڵ ئەوەدا کە هەوڵ و توانا هونەرییەکان یەک دەخات، هاوکات دەبێتە دەروازەیەک بۆ هەنگاونان بەرەو چارەسەری زۆرێک لە هۆکارەکانی تر. بۆ نموونە ئێمە باسمان لەوە کرد کە زۆرینەی هونەرمەندە بە ئەزموونەکانمان لە دەرەوەی کەرکووکن «سلێمانی – هەولێر... هەندەران»، ئاخر ئێمە گلەیی چی لەو هونەرمەندانە بکەین کە ئەزموونەکانیان، پێمان وایە خزمەت بە نەوەی نوێی شانۆی کوردی ناکات، لە کاتێکدا ئێمە نە خاوەن تیپێکی هونەری یەکپارچەین کە ئەو هونەرمەندانە بێن و لە هۆڵەکانیاندا موحازەرە و لەسەر تەختەی شانۆکەی ئەزموونەکانیان بکەنە وانە.. جیهاد دڵپاک و عەلی کەریم و د. فازڵ جاف بێن لە کوێ ئەزموونەکانی خۆیانمان بۆ باس بکەن؟ ڕاستە شانۆ ئەمڕۆ لە چەندین قوتابخانەدا باس لە گوزەراندنی ئەو دیوارانە دەکات، بەڵام ئێمە ماومانە بگەینە ئەو قۆناغانە، چونکە ئەکتەری ئێمە هێشتا کارامە نین لە ئەدای نواندندا و هێشتا مەشقەکانی جەستە و بایۆمیکانیک لای هونەرمەندی ئێمە، بە تایبەتی ئەوانەی دەخوازێت کە پسپۆڕێکی وەک «د.فازڵ جاف» بێت و لە شانۆیەکی نیشتیمانیدا ئەو مەشق و ڕاهێنانە بە کرداری بە ئەکتەرەکانی ئەم تیپە نیشتیمانییە بڵێتەوە و زەمینەی لەباری بۆ بڕەخسێنرێت. کەواتە ئێمە دەتوانین بە دامەزراندنی تیپێکی نیشتیمانی زۆرێک لە کێشەکانمان چارەسەربکەین و ڕۆحیەتێک بکەین بەبەر شانۆکارانماندا کە بتوانن بەسەر باری ئەمنی و ئابووری و تەنانەت دەروونیشدا زاڵ بن. لە لایەکی ترەوە نەبوونی تیپێکی نیشتیمانی بۆخۆی دەبێتە هۆی نەگۆڕینەوەی ئەزموونەکان لەنێو هونەرمەندان خۆیاندا، دەکرێت بپرسین ئەو تیپە شانۆییانەی کە هەن توانیویانە کتێبخانەی پێویست بە خۆیان دابنێن، توانیویانە هەفتانە، مانگانە شانۆکاران کۆبکەنەوە و لە لایەن کەسانی پسپۆڕەوە گوێ بدەنە وانەی تایبەت بە هونەری ئەدا و تەکنیکی شانۆیی و تاد.

(٢) وەزارەتی ڕۆشنبیری لە ئاستی ئەم هونەرەدا لە شاری کەرکووک بێ گومان هەم کەمتەرخەمی زۆری هەبووە و هاوکاتیش دەتوانێت ڕۆڵی گەورە ببینێت، دیارە مەبەستم وەزارەتی ڕۆشنبیری بەغدا نییە کە پێم وایە هەرگیز ئەوەی لە بەرنامەدا نەبووبێت، چارەسەری گرفتەکانی شانۆ بکات بە گشتی، چ جای شانۆی کوردی، بەڵکو مەبەستم لە وەزارەتی ڕۆشنبیری کوردستانە کە بە درێژایی پازدە ساڵی ڕابردوو، بەتایبەتی لەم چوار ساڵەی دوای ئازادبوونی کەرکووک کاری جیدی ئەم شارە لە هەموو بوارەکانی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی و.. تاد بەردەوام گلەییان لە هەرێمی کوردستانە کە تەنیا بە دروشم مامەڵە لەتەک کوردستانی بوونی کەرکووکدا دەکات و بە کەمترین شێوازی کرداری دەستی هاوکاری و خزمەت بە دی دەکەن، دیارە ناڵێم هیچ نەکراوە، لە نزیکەوە ئاگادارم کە هاوکاری باش بۆ بواری تەندروستی و پەروەردە بە تایبەتی کراوە، بەڵام تەواوی هاوکارییەکان ڕێژەیین و بە پێی پێویستییەکانی خەڵکی ئەم شارە نین، تا ئەم ساتە ڕۆشنبیرانی کەرکووک لەلایەن ڕێکخراوێکەوە بۆ کۆڕ و سیمینار و لە چاپدانی کتێب بە لاوازی هاوکاری دەکرێن و لە زۆر باردا دەبێ ئەرکە داراییەکان لەسەرخۆیان بێت. کەواتە وەزارەتی ڕۆشنبیری دەتوانێت ڕۆڵ لە بووژاندنەوەی شانۆی کوردی لە کەرکووکدا بگێڕێت، نازانم تیپە هونەرییەکان و شانۆکاران تا چ ڕادەیەک سەردانی وەزارەتیان کردووە و گرفتەکان و ڕێگە چارەکانیان بە بەرپرسان گەیاندووە، ئەگەر ئەمە نەکراوە، پێویستە بکرێت و بە هەوڵێکی یەکگرتووانەش ئەم کارە بکرێت.

ئەم دوو خاڵەی باسمان کردن دەکرێت بەشێکی زۆری کێشەکانی شانۆی کوردی لە کەرکووک چارەسەر بکات...

(٣) ئەگەر بڕوانین ئێمە نەک هەر لە کەرکووک، بەڵکو لە کوردستاندا بەگشتی کەمترین کتێبمان هەیە لەسەر لێکۆڵینەوەی شانۆیی و قوتابخانە هونەرییەکانی نواندن و دەرهێنان، ئەمەش وای کردووە ئەکتەری نا ئەکادیمی تەنیا پشت بە ئەزموونی خۆی و ئەکتەرانی دەوروبەری ببەستێت، تەنانەت بەشی زۆری ئەو دەرهێنەرانەی ئەرکی دەرهێنانی شانۆییە خۆماڵییە لۆکاڵییەکانیش لە ئەستۆ دەگرن، ڕەنگە وەک پێویست مامەڵە بە تیۆر و پرەنسیپەکانی هونەری دەرهێنان نەکەن و زیاتر پشت بە سەرنجەکانی نووسەر لە دەقەکەدا ببەستن، دیارە وێڕای نەبوونی سەرچاوە لەسەر هونەری شانۆ و ڕەگەزەکانی بە گشتی، کەمترین دەقی جیهانیش بە دەرهێنانی هونەرییەوە لەم شارەدا پێشکەش کراون، یان هەر نەکراوە، ڕەنگە هەندێک لە شانۆکاران چووبنە سلێمانی و هەولێر بۆ بینینی چەند دەقێکی جیهانی، بەڵام ئەوە، وەک پێویست نەبووە و نابێتە ئەزموون، بەڵکو تەنیا چێژێکی هونەری لێوەردەگیرێت.

لەم خاڵەشدا دیسان ڕۆڵی حکومەت و وەزارەتی ڕۆشنبیری دێتە ئاراوە، کە دەتوانن بە شێوازێک لە شێوازەکان هەوڵی زیاترکردنی ئەو سەرچاوانە بدەن، وەرگێڕانەکانیش هاوکات ڕۆڵیان هەیە، کە زۆربەیان سەرگەرمی وەرگێڕانی بابەتی سیاسی و فیکری و ئەدەبین و کەمترین بایەخ بە شانۆ دەدەن، تەنانەت لە پرۆسەی وەرگێڕانیشدا کەمتەرخەمی کراوە.

بە جێبەجێکردنی ئەو سێ خاڵە، دەتوانین زەمینەیەک بۆ دەستپێکێکی ئەکادیمی و زانستیانەی شانۆ دەستەبەر بکەین، کە سوودی زۆری دەبێت بۆ زووتر بەرەو پێشچوونی شانۆی کوردی تەنانەت لەم هەلومەرجە ناهەموارەشدا.

تێبینی:

دوای تەواوکردنی ئەم بابەتە بە چەند ڕۆژێک ، لە ٢٠٠٧/٦/٢٠ دا کۆمەڵەی هونەر و وێژەی کوردی بە هاوکاری وەزارەتی ڕۆشنبیری حکومەتی هەرێمی کوردستان فیستیڤاڵێکی شانۆیی بە ناوی «تەبایی و برایەتی» وە پێشکەش بە جەماوەری شانۆی کوردی لە شاری کەرکووک کرد. لەو فیستیڤاڵەدا شەش تیپی شانۆیی بەشەش شانۆیی بەشداربوون..

بە چاوپۆشین لە ئاستی شانۆکان لە ڕووی دەق و دەرهێنان و ئەدای ئەکتەرەکان و دواتریش کارە هونەرییە تەکنیکییەکان کە لە کەموکورتی بەدەرنەبوون، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا حەز و ئارەزووی بینینی نمایشی شانۆییان لای جەماوەر بووژاندەوە و هەنگاوێکی پێویست و گرنگیش بوو بۆ شکاندنی کۆت و بەندەکان و زاڵبوون بەسەر هەندێک لەو لەمپەرە سیاسی و ئەمنییەی لەم باسەدا وەک هۆکاری لاوازی شانۆ باس کراون، دەقەکان لە دەقەوە تا بەنمایش کۆمەڵێک پرسیاریان وروژاند و جێی ڕەزامەندی بینەران و هەندێک لە گەورە هونەرمەندانی بواری شانۆی کوردیش بوو بە گشتی. ئەوەی مایەی سەرنج بوو ئەو جەماوەرە زۆرە بوو کە بە تامەزرۆییەوە ئامادەی نمایشەکان بوون، کە ڕێژەیەکی بەرچاو و دڵخۆشکەر و هاندەرە بۆ برەودان بە هونەری شانۆ لەم شارەدا، هاوکات دوابەدوای فیستیڤاڵەکەش تیپی شانۆی ئەزموونگەری کەرکووک گۆڤارێکی تایبەتییان بە شانۆ بەناوی شانۆکارەوە دەرکرد کە ئەوەش هەنگاوێکی ترە و هیوادارین هەوڵەکان چڕتر بکرێنەوە بۆ بنیادنانەوەی شانۆی کوردی و پەرەپێدانی زیاتری.